

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Adres: ...

37-10 ...

... www.zawackiej.pl

IP 956 10 23 ... REGON 870502736

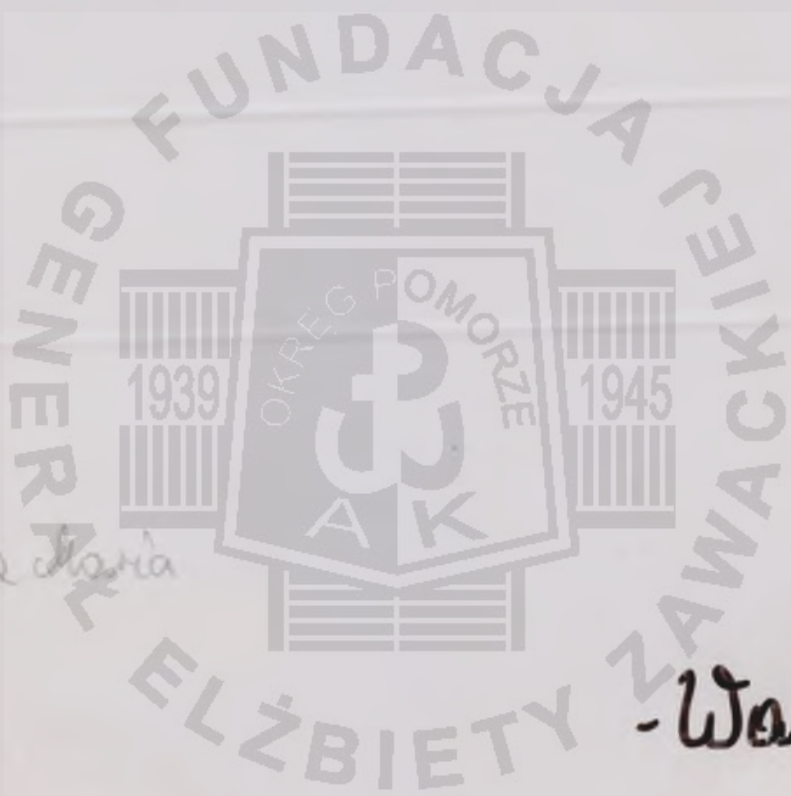
KRS 0000 41692

...ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

zmiana kwoty;
poprzedni nr K: 578

31.05.09

M.C.

Wisniewska Maria

Gdańsk

M. Miasto

- Warszawa GL

Graszek Maria

zam. Wisniewska

K: 578 / 578 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Graszek Maria

MK: 578/578 Pom.

Warszawa -

N. Miasto GŁ

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja własna k. 2 s. 1-2

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

1) między p. Zbigniewem Muchlińskim a p. Zbigniewem Wisniewskim, synem Marii Graszek z am. Wisniewskiej k. 2 s. 1-2

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]

k. 1

VI. Fotografia brak

I/1 Relacja właściciwa Graszek Maria

- Relacja Marii Graszek zam. Wisniewskiej,
Gdańsk, 14.03.83 r., msp. ksero

b. l. s. 1-2

Maria Wiśniewska z d. Graszek

G d a ń s k

Ż y c i o r y s

=====

Urodziłam się 10.06.1923 roku w Grodzicznie /obecnie woj. toruńskie/ z matki Marii Rucińskiej i ojca Bolesława Graszek. Wraz z jedenaściorgiem rodzeństwa i rodzicami utrzymywaliśmy się z 4-ro hektarowego gospodarstwa. W latach 1930-1937 uczęszczałam do szkoły podstawowej w Grodzicznie. Po ukończeniu szkoły pomagałam w gospodarstwie bądź wynajmowałam się do prac polowych. Po wybuchu wojny musiałam z rozporządzenia władz niemieckich pracować w majątku Linowiec. Za niestawienie się do robót przymusowych zostałam aresztowana w miesiącu lipcu 1942 roku. Przewieziono mnie do Grudziądza, gdzie przez 2 tygodnie byłam więziona i przesłuchiwana przez miejscowe Gestapo. 8 sierpnia 1942 roku wraz z grupą około 40 osób zawieziono nas samochodem do obozu koncentracyjnego Stuthoff. Według oficjalnych dokumentów przebywałam tam do 15 września 1942 roku, a faktycznie ze względu na kwarantannę 3 tygodnie dłużej tj. do połowy października, kiedy to przewieziono mnie do Arbeitsamtu w Neuteich /Nowy Staw/. Tam skierowano mnie do pracy w mleczarni Nidau /Nidowo/. Pracowałam tam do marca 1943 roku, kiedy to uciekłam do Warszawy, gdzie zamieszkałam na ul. Siennej 74. Podjęłam tam pracę bufetowej w restauracji "Pod baranem", którą kontynuowałam do wybuchu powstania. W tym okresie nawiązałam ze mną kontakt Wladek /Władysław Wojda/ - jak się później dowiedziałam - członek oddziału Gwardii Ludowej. W restauracji był punkt kontaktowy, a mnie przydzielono funkcję łączniczki. W celu zapewnienia większego bezpieczeństwa, gdzieś w lipcu 1943 roku wraz z członkami oddziału urządziliśmy na zapleczu lokalu schowek połączony przejściem piwnicą z wyjściem na ulicę Twardą. Pozwalało to na większą operatywność w działaniu i zapewniało względnie bezpieczne przemieszczanie się w przypadku obław i łapanek. Jako łączniczka oddziału GL kapitana Kormaka, działałam aż do wybuchu powstania. W ostatni dzień przed wybuchem powstania zamknęliśmy lokal, bo do oddziału zgromadzonego w restauracji dołączyli również partyzanci z lasu. Mnie wysłano z

2

meldunkiem na ul. Ogrodową 7 i tammie zastał wybuch powstania. Próba przedostania się na ul. Sienną zakończyła się niepowodzeniem. Zostałam zatrzymana i wraz z ludnością cywilną Niemcy trzymali nas w kościele na Kole. Około 20 sierpnia 1944 r. wyprowadzili nas do obozu w Pruszkowie. Podczas marszu w Gołąbkach, gdzie był odpoczynek udało mi się zbiec. Dotarłam do Łowicza, gdzie doczekałam wyzwolenia przez Armię Radziecką. W czerwcu 1945 r. wróciłam do rodziców do Grodziczna, gdzie we wrześniu 1945 zawarłam związek małżeński z Franciszkiem Wikniewskim. W listopadzie 1945 roku wyjechałam do Gdańska, gdzie mieszkam do dzisiaj. Zawodowo nigdy nie pracowałam. Nie pozwalał mi na to stan zdrowia i obowiązki związane z wychowywaniem czworga dzieci.

IV. Korespondencja. Graszek Maria

2/1.

— List Zbigniewa Muchlińskiego do Marii Wisniewskiej z d. Graszek z prośbą o napisanie szczegółowej relacji, Toruń, 15.02.1988r., ręk. oryg.

k. 1 s. 1.

— Odpowiedź Zbigniewa Wisniewskiego w imieniu matki p. Marii Wisniewskiej z d. Graszek, Gdańsk, 25.02.88r., ręk. oryg.

k. 1 s. 2

Stanisław Pami.

Toruń 15 07 1988 r. 1

Dziśtem spotkałem się z klubie historycznym w Toruniu.

Opracowujemy okoliczności zwycięstwa NK w czasie okupacji
hitlerowskiej. Z relacji niemieckiego już istnieją NK wyemba, że
współpracowała lub też była istniejącą NK Mama Graszek w.

11-06 1933 r. z Grodziska. Byłem w Pami domu rodzinnym

w Grodzisku, gdzie podano mi Pami adres. Proszę proszę
o napisanie mi niemieckiej relacji z Pami z dnia do 1933 r.
mającymi bardzo niezgodności i koleje Pami z dnia w czasie
okupacji oraz był krótko obcy powojennie. Po obmyśleniu Pami relacji
niezgodności z Pami Książki. Był spór Pami o Książki i Książki
pseudonim "Magdalena" zain. obywatel w Zielonogórze

Milena 10

Szanowny Panie!

Piszę w imieniu mojej Mamy. Staratem się swego czasu o przyjęcie Mamy do ZBOWiD-u. Datem dokumenty z oboru i oszczędzenia świszolków. Wielu ludzi nie żyje. Niestety odpowiedź była negatywna. Mama poruciła się delikatnie mówiąc dotknięta. Różni ludzie się z nią próbowali kontaktować, ale rozpracowanie stosunkiem wtedy ZBOWiD zabito w mojej optyzmizm i entuzjazm. Przenyłam Mamę zyciowo Mamy. Naszisko p. K. Osintskiej nie Mamie nie mówi „kiedy się nie operowało naszymi lew dynamii” to słowa Mamy. Mama miała kontakt w W-ie z Ak, gdyż pracowała w restauracji do której przychodzili przed akcjami jej otentkownie.

Zbigniew Wiśniewski

P.S.

Eventualną korespondencję proszę kierować na adres Mamy. Mój telefon prywatny

U: 52: 578/578 Pom.

Nowe
Miasto
Sub.

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum jednostki Armii Krajowej
oraz Akcja Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Pomorna 93, tel. 54 43 55 65 22 186
e-mail: fapok@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON: 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 92 1050 1503 0000 0000 5002 0244

Graszek Kłania
Karty informacyjne
k. 1

1 K-578/578 2 3 M. Linarski dat. ?
gr. Lud.

4 Graszek Maria 5 Graszek
zam. Wiszniewska

6 7

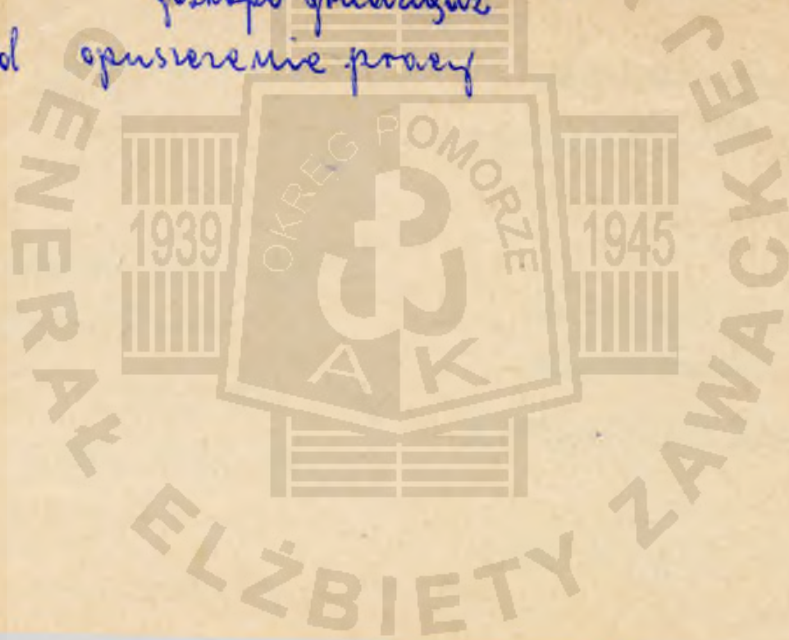
8 Bolesłoni, Maria zd.
Rudzińska

9 11.6.1923 Grodziszewo,
par. Neumark

10 Gdańsk 11 15 6 2 6
od 28.7.1942

12 M. Szt. I-III - 1974

Arrest. u Grabierno
od 8.8.1942 u obwie Stutthof, przekazana przez
polsko niemieckie
periód opuszczenie pracy

Wisniewska Maria
Golansk,

K-578

Graszek N. Miasto

Graszek Maria
zam. Wisniewska

Graszek Maria

